

název kursu: **METODOLOGICKÝ ÚVOD K DIPLOMOVÉMU SEMINÁŘI**

vyučující: **Doc. PhDr. Libor Musil CSc.**

obor: **sociální politika a sociální práce**

stupeň studia: **bakalářský presenční**

typ kursu: **volitelný**

rozsah kursu: **1 semestr – 0,5 hodiny přednáška týdně (prakticky 3 krát dvě hodiny)**

počet kreditů: **2**

ukončení kursu: **zápočet**

požadavky zápočtu: **návrh symbolického, poznávacího a aplikovaného cíle zkoumání (max. 1 strana) odevzdaný do konce 4. týdne semestru**

cíl a obsah kursu: **Kurs má povahu instruktáže a jeho cílem je sdělit studentům, jak je možné aplikovat poznatky z metodologických kursů při zkoumání intervencí sociální politiky a sociální práce. Učitel studentům připomíná teoreticky dříve zvládnuté metodologické zásady a jednotlivé kroky procesu zkoumání a popisuje možnosti jejich aplikace při zpracování diplomové nebo oborové práce na oboru sociální politika a sociální práce. Důraz je kladen na návaznost jednotlivých fází zkoumání a jejich smysl při zpracování různých typů zadání.**

program kursu (témata):

- 1. Logika procesu zkoumání a fáze procesu konzultací (viz příloha)**
- 2. Symbolický, poznávací a aplikovaný cíl zkoumání**
- 3. Poznávací cíle (typy výzkumných otázek) v sociální politice a sociální práci**
- 4. Klíčové pojmy a dekompozice výzkumné otázky**
- 5. Dílčí výzkumné otázky a volba způsobu zkoumání (dedukce a hypotézy nebo indukce)**
- 6. Operacionalizace (indikátory a jejich operacionální podoba)**
- 7. Lidé, jejich jednání a stopy jejich činnosti (např. text) jako „výzkumné jednotky“**
- 8. Způsoby zjišťování, práce s textem a pojmy**
- 9. Reflexe získaných dat nebo poznatků o dílčích otázkách**
- 10. Odpověď na výzkumnou otázku (poznávací cíl)**
- 11. Technologie stavby textu**
- 12. Formální požadavky**

příloha : PROCES KONZULTACE ZÁVĚREČNÝCH PRACÍ

Účelem této instrukce je poskytnout autorům závěrečných prací oboru SPSP průvodce procesem konzultací. Instrukce navazuje na kurs Metodologický úvod k diplomovému semináři doc. Libora Musila.

Proces konzultace je rozdělen do šesti, u magisterských studentů sedmi kroků. Ty je možné zdárně učinit podle následujících zásad:

- **Krok není možné učinit, pokud nebyl ukončen krok předcházející!** Výjimkou z tohoto pravidla je krok první.
- **Každý krok je ukončen odevzdáním kompletně zpracovaného zadání daného kroku! Vypracované a ukončené zadání odevzdá student celé písemně školiteli!** Ukončenou část práce školitel přečte a po přečtení poskytne k danému kroku zpětnou vazbu – konzultaci.
- **Během vypracování závěrečné práce čte školitel vypracované zadání každého dílčího kroku pouze jednou! Podruhé mu věnuje pozornost po předložení celku práce (viz krok 6)!**
- **V průběhu vypracování jednotlivých kroků poskytuje školitel autorovi podle potřeby dílčí konzultace, na které si student připraví konkrétní dotazy! Tyto dotazy se mohou týkat vypracování zadání daného kroku nebo návazností daného kroku na celek práce!** Během dílčích konzultací k určitému kroku nebude školitel odpovídat na dotazy, které se týkají vypracování zadání jiných kroků.

Jinak řečeno: Autor postupuje postupně po jednotlivých krocích. Učitel mu během vypracování jednotlivých kroků odpovídá na konkrétní dotazy, které musí směřovat k vypracování daného kroku. Každý krok ukončí školitel tím, že jedenkrát přečte vypracovanou dílčí část textu a poskytne k ní konzultaci. Nakonec přehlédne celou práci z hlediska její ucelenosti, to je z hlediska jejího zaměření na naplnění vytyčeného cíle. Dle potřeby školitel autorovi zodpoví dotazy k formálním náležitostem práce nebo studenta odkáže na jiný zdroj informací.

Výklad kroků 1 až 6 je předmětem Metodologického úvodu k diplomovému semináři. Krok 7 je předmětem magisterského kursu „Stat – tvorba a publikace“. Kroky 1 až 3 bývají zpravidla předmětem diplomového semináře. Odevzdání vypracovaného kroku 1 je předpokladem zápočtu za tento seminář.

Proces konzultace sestává z následujících kroků:

1. krok: VYMEZENÍ CÍLŮ

zadání: Jedna až dvě strany obsahující jasně formulovaný symbolický, poznávací a aplikační cíl a jejich zdůvodnění. Poznávací cíl musí být prezentován ve formě otázky.

poznámka: Téma není cíl!!!

2. krok: ROZPRACOVÁNÍ KLÍČOVÝCH POJMŮ, OTÁZEK, PŘÍPADNĚ I HYPOTÉZ

zadání: Student předloží část práce, ve které na základě relevantní literatury vymeze smysl a strukturu pojmů, o něž se opírá formulace poznávacího cíle, a uvede dostupné empirické

poznatky o jednotlivých aspektech takto vymezeného předmětu jeho badatelské pozornosti. Z takto uspořádaných poznatků vyvodí dílčí výzkumné otázky a případně – v závislosti na povaze zkoumaného jevu a předběžné volby „kvantitativní“ nebo „kvalitativní“ strategie výzkumu – také hypotézy (zdůvodněné domněnky o tom, jak by mohly znít odpovědi na dílčí otázky).

3. krok: VOLBA A POPIS METODY ZKOUMÁNÍ, VYMEZENÍ INDIKÁTORŮ, OPERACIONALIZACE

zadání: Na základě dílčích otázek (případně hypotéz) student navrhne a zdůvodní metodický postup, výzkumnou jednotku (např. organizace, jedinec, intervence do určitého typu situace, program sociální politiky, kazuistika apod.), případně cílovou populaci, základní a výběrový soubor a především způsob indikace a operacionalizace vlastností výzkumné jednotky, které budou předmětem zkoumání. V případě potřeby bude přílohou této části práce také výzkumný nástroj (např. scénář rozhovoru, dotazník, kritéria pozorování atp.)

4. krok: VÝSLEDKY ŠETŘENÍ A POZNATKY VÝZKUMU

zadání: Po provedení vlastního (teoretického nebo empirického) šetření autor předloží zjištěné informace a jejich interpretaci. Ta směřuje k zodpovězení dílčích otázek výzkumu a opírá se přitom o teoretické poznatky 2. kroku.

5. krok: ZÁVĚR

zadání: V závěru autor na základě zodpovězení dílčích otázek odpoví na výchozí otázku a uvede hlavní argumenty, kterými může svou odpověď podpořit.

6. krok: CELEK

zadání: Student spojí výsledky předcházejících kroků do celku nejen mechanicky, ale především tak, že znovu promyslí vnitřní provázanost jednotlivých částí, aby celý text co nejsystematičtěji směřoval od výchozí výzkumné otázky k jejímu závěrečnému zodpovězení.

7. krok: STAŤ

Týká se pouze magisterských prací. Zadání je uvedeno v zadání diplomové práce.

RADA NA ZÁVĚR: Účelem práce je naplnit její cíl. Vše, co nesměruje k uskutečnění tohoto účelu, je nejen zbytečné, ale v textu překáží!!!

Podvodné plnění studijních povinností

Výuka na FSS MU předpokládá, že studenti znají studijní předpisy a že se nedopouštějí podvodného plnění studijních povinností, zejména opisování u zkoušek a plagiátorství, tedy vydávání cizích myšlenek za vlastní a přebírání myšlenek jiných autorů bez uvedení autorství. Plagiátorství patří k nejzávažnějším etickým proviněním v akademickém prostředí, popírá poslání university i smysl studia. Z právního hlediska je plagiátorství krádeží cizího duševního vlastnictví.

Podvodné plnění studijních povinností nemůže být za žádných okolností na FSS tolerováno. Každý případ podvodného chování bude trestán nej přísnější sankcí, a to **nepodmínečným vyloučením ze studia**. Studentům doporučujeme co nejdůkladněji se seznámit s problémem plagiátorství a se způsoby, jak se mu vyhnout.